

PETI
KONGRES
HRVATSKIH
POVJESNIČARA

KRIZE, SUKOBI
I SOLIDARNOST
U POVIJESNOJ
PERSPEKTIVI

ZADAR, 5. – 8. X. 2016.

V. KONGRES
HRVATSKIH POVIJESNIČARA
2016.

KRIZE, SUKOBI I SOLIDARNOST U POVIJESNOJ PERSPEKTIVI

PROGRAMSKA KNJIŽICA

ZADAR
5.-8. LISTOPADA 2016.

*Kongres se održava pod visokim pokroviteljstvom
predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović.*

Organizatori

Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Zagreb

Filozofski fakultet, Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

<https://sites.google.com/site/hrvatskinacionalni odbor/>

Društvo za hrvatsku povjesnicu, Zagreb

Opatička 10, 10000 Zagreb

Odjel za povijest Sveučilišta u Zadru

Ulica Mihovila Pavlinovića 1, 23000 Zadar

<http://www.unizd.hr/>

Znanstveni odbor V. kongresa hrvatskih povjesničara

Damir Agičić, Mladen Ančić, Stanko Andrić, Ante Bralić, Neven Budak, Igor Duda, Tomislav Galović, Željko Holjevac, Tvrtko Jakovina, Suzana Leček, Mirjana Matijević Sokol, Tomislav Raukar, Gordan Ravančić, Franjo Šanjek, Marko Trogrlić, Jasna Turkalj, Nenad Vekarić

***

Organizacijski odbor V. kongresa hrvatskih povjesničara

Mateo Bratanić, Tomislav Galović, Branimir Janković, Marica Karakaš Obradov, Ivan Majnarić, Antun Nekić, Branko Ostajmer, Gordan Ravančić, Valentina Zovko

Održavanje kongresa financijski su pomogli:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH

Zadarska županija

Sveučilište u Zadru

Grad Zagreb

RASPORED RADA KONGRESA (SVEUČILIŠTE U ZADRU, 5.–8. X. 2016.)

5. listopada (srijeda) – svečano otvorenje Kongresa u Svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru: pozdravni govori, plenarna izlaganja i rad u sekcijama
6. listopada (četvrtak) – Sveučilište u Zadru, rad u sekcijama
7. listopada (petak) – Sveučilište u Zadru, rad u sekcijama; 18:30 – Velika dvorana Povijesti (DHM), zatvaranje Kongresa
8. listopada (subota, Dan nezavisnosti) – Izlet

PROSTORIJE U KOJIMA SE ODRŽAVAJU KONGRESNA DOGAĐANJA

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)
Svečana dvorana (2. kat)

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)
Učionica Arheologije (prizemlje)
Učionica Povijesti umjetnosti (1. kat)
Učionica Filozofije (2. kat)
Učionica Anglistike (3. kat)
Učionica Klasične filologije (3. kat)

Sveučilište u Zadru (zgrada Rektorata na rivi)
Dvorana za poslijediplomske studije (PDS) (2. kat)

Sveučilište u Zadru – Dom hrvatske mladeži (DHM)
Velika dvorana Povijesti
Mala dvorana Povijesti
Dvorana Citadela

IZLAGANJA U SEKCIJAMA

ARHIVI/ARHIVISTIKA I MUZEJI/MUZEOLOGIJA
CRKVENA POVIJEST – KRIZE, SUKOBI I SOLIDARNOST U PERSPEKTIVI CRKVENE
POVIJESTI (OD SREDNJEG VIJEKA DO SUVREMENOSTI)

Antika i srednji vijek

Rani novi vijek i moderno doba

Dvadeseto stoljeće

DEMOGRAFSKA I SOCIJALNA POVIJEST

DUBROVNIK KROZ KRIZE, SUKOB I SOLIDARNOSTI

ENTANGLED HISTORIES IN THE UPPER ADRIATIC AREA

GOSPODARSKA POVIJEST I POVIJEST OKOLIŠA

HRVATSKO I EUROPSKO SREDNJOVIJEKOVLJE

JADRANSKE KRIZE U SREDNJEM I RANOM NOVOM VIJEKU I SOLIDARNOST U
PROPAGANDI I PRAKSI

KRIZE I INSTITUCIJE

MEDIJI, POVIJEST, KULTURA

„NE ZBOG POJEDINCA, NEGO ZBOG ZAJEDNICE“: JAVNI OBLICI SOLIDARNOSTI
U HRVATSKOM DRUŠTVU 1918.–1941. GODINE

POMOĆNE POVIJESNE ZNANOSTI I PRAKSA ISTRAŽIVANJA VRELA

POVIJEST XIX. STOLJEĆA

POVIJEST XX. STOLJEĆA

Međuratno razdoblje (1918.–1939./1941.)

Drugi svjetski rat (1939.–1945.)

Poslijeratno razdoblje

POVIJEST, KRIZE I MIGRACIJE 21. STOLJEĆA

POVIJEST ŠKOLSTVA I OBRAZOVANJA

POVIJEST ZNANOSTI, HISTORIOGRAFIJA I METODOLOGIJA

POVIJEST ŽENA I OBITELJI

PRAKSE OBLIKOVANJA SOCIJALISTIČKOGA ČOVJEKA

PРАВNA POVIJEST

PRVI SVJETSKI RAT (1914.–1918.) I PORAĆE

RANI NOVI VIJEK

UGROZA I OBRANA ČASTI U SREDNJEM I RANOM NOVOM VIJEKU

VOJNA POVIJEST I DOMOVINSKI RAT

***

STUDENTSKA SEKCIJA

***

OKRUGLI STOL: HRVATSKA HISTORIOGRAFIJA (2010.–2015.)

OKRUGLI STOL: KAD POČINJE HRVATSKA POVIJEST?

***

PREDSTAVLJANJE KNJIGE *STUDIJ POVIJESTI U ZADRU 1956.–2016.*

JAVNO PREDAVANJE VIŠESLAV – KRSTIONICA - NIN

SRIJEDA, 5. listopada 2016.

**10:00 – 13:00 / Svečana dvorana Sveučilišta u Zadru
Svečanost otvaranja Petoga kongresa hrvatskih povjesničara**

Pozdravni govori

Plenarna izlaganja

Damir AGIČIĆ, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Zagreb

Željko HOLJEVAC, Društvo za hrvatsku povjesnicu, Zagreb

Mladen ANČIĆ, *Odjel za povijest* Sveučilišta u Zadru

Ludwig STEINDORFF, Christian-Albrechts-Universität, Kiel, SR Njemačka

***

Svaki sudionik kongresa za svoje izlaganje ima 15 minuta. Molimo sudionike da se drže tog vremenskog ograničenja.

Napomena: Sveučilište u Zadru kao operativni sustav koristi Linux (stoga Power Point prezentacije treba napraviti u Linuxu ili ih na Windows sustavima spremati u pdf formatu).

5. listopada
Srijeda

5. listopada (srijeda):
15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)

Učionica Arheologije (prizemlje)

SEKCIJA: Arhivi/arhivistika i muzeji/muzeologija

5. listopada (srijeda):
15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)

Mala dvorana Povijesti

SEKCIJA: Povijest 19. stoljeća

5. listopada (srijeda):
15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)

Učionica Filozofije (2. kat)

SEKCIJA: Hrvatsko i europsko srednjovjekovlje

6. listopada (četvrtak):
9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)

Učionica Povijesti umjetnosti (1. kat)

SEKCIJA: Crkvena povijest – krize, sukobi i solidarnost u perspektivi crkvene povijesti (od srednjeg vijeka do modernog doba) (I. dio)

6. listopada (četvrtak):
9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)

Mala dvorana Povijesti

SEKCIJA: „Ne zbog pojedinca, nego zbog zajednice“. Javni oblici solidarnosti u hrvatskom društvu 1918. – 1941. godine

6. listopada (četvrtak): 9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)

Dvorana Citadela

SEKCIJA: Jadranske krize u srednjem i ranom novom vijeku i solidarnost u propagandi i praksi

6. listopada
Četvrtak

6. listopada (četvrtak):
15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)

Učionica Povijesti umjetnosti (1. kat)

SEKCIJA: Crkvena povijest – krize, sukobi i solidarnost u perspektivi crkvene povijesti (od srednjeg vijeka do modernog doba) (II. dio)

6. listopada (četvrtak):
15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)

Mala dvorana Povijesti

SEKCIJA: Povijest žena i obitelji

6. listopada (četvrtak):
15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)

Učionica Anglistike (3. kat)

STUDENTSKA SEKCIJA

5. listopada (srijeda): 15:00 – 18:00	5. listopada (srijeda): 15:00 – 18:00	5. listopada (srijeda): 15:00 – 18:00	5. listopada (srijeda): 15:00 – 18:00
Sveučilište u Zadru (zgrada Rektorata na rivi)	Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)	Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)	Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)
Dvorana za poslijediplomske studije (PDS) (2. kat)	Učionica Klasične filologije (3. kat)	Velika dvorana Povijesti	Dvorana Citadela
SEKCIJA: <i>Gospodarska povijest i povijest okoliša</i>	SEKCIJA: <i>Demografska i socijalna povijest</i>	SEKCIJA: <i>Povijest 20. stoljeća (I.)</i>	SEKCIJA: <i>Prakse oblikovanja socijalističkoga čovjeka</i>
			19:00 sati
			Sveučilište u Zadru PREDSTAVLJANJE KNJIGE M. Kozličić – B. Kasalo <i>Studij povijesti u Zadru 1956.–2016.</i>
6. listopada (četvrtak): 9:30 – 13:00	6. listopada (četvrtak): 9:30 – 13:00	6. listopada (četvrtak): 9:30 – 13:00	6. listopada (četvrtak): 9:30 – 11:00
Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)	Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)	Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)	Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)
Učionica Filozofije (2. kat)	Velika dvorana Povijesti	Učionica Anglistike (3. kat)	Učionica Arheologije (prizemlje)
SEKCIJA: <i>Rani novi vijek</i>	SEKCIJA: <i>Povijest 20. stoljeća (II. dio)</i>	SEKCIJA: <i>Mediji, povijest, kultura</i>	SEKCIJA: <i>Vojna povijest i Domovinski rat</i>
			11:30 – 13:00
			SEKCIJA: <i>Povijest, krize i migracije 21. stoljeća</i>
6. listopada (četvrtak): 15:00 – 18:00	6. listopada (četvrtak): 15:00 – 18:00	6. listopada (četvrtak): 15:00 – 18:00	6. listopada (četvrtak): 15:00 – 18:00
Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)	Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)	Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)	Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)
Velika dvorana Povijesti	Učionica Klasične filologije (3. kat)	Učionica Filozofije (2. kat)	Dvorana Citadela
SEKCIJA: <i>Povijest 20. stoljeća (III. dio)</i>	SEKCIJA: <i>Pravna povijest</i>	SEKCIJA: <i>Dubrovnik kroz krize, sukobe i solidarnosti</i>	SEKCIJA: <i>Povijest školstva i obrazovanja</i>
			19:00 sati, Nin
			JAVNO PREDAVANJE <i>Krstionica – Višeslav – Nin</i>

7. listopada
Petak

<p>7. listopada (petak): 9:30 – 13:30</p> <p>Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)</p> <p>Učionica Filozofije (2. kat)</p> <p>SEKCIJA: Crkvena povijest – krize, sukobi i solidarnost u perspektivi crkvene povijesti (od srednjeg vijeka do modernog doba) (III. dio)</p>	<p>7. listopada (petak): 9:30 – 13:30</p> <p>Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)</p> <p>Dvorana Citadela</p> <p>SEKCIJA: Prvi svjetski rat (1914. – 1918.) i poslijeratne godine</p>	<p>7. listopada (petak): 9:30 – 13:00</p> <p>Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)</p> <p>Učionica Arheologije (prizemlje)</p> <p>SEKCIJA: Entangled Histories in the Upper Adriatic Area</p>
<p>7. listopada (petak): 9:30 – 13:30</p> <p>Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)</p> <p>Velika dvorana Povijesti</p> <p>SEKCIJA: Povijest znanosti, historiografija i metodologija</p>	<p>7. listopada (petak): 9:30 – 11:30</p> <p>Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM)</p> <p>Mala dvorana Povijesti</p> <p>SEKCIJA: Ugroza i obrana časti</p>	<p>7. listopada (petak): 9:00 – 11:00</p> <p>Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)</p> <p>Učionica Klasične filologije (3.kat)</p> <p>SEKCIJA: Pomoćne povijesne znanosti i praksa istraživanja vrela</p>
<p>7. listopada (petak): 9:30 – 13:00</p> <p>Sveučilište u Zadru (zgrada Rektorata na rivi)</p> <p>Dvorana za poslijediplomske studije (PDS) (2. kat)</p> <p>SEKCIJA: Krize i institucije</p>	<p>7. listopada (petak): 11:00 – 13:30</p> <p>Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)</p> <p>Učionica Arheologije (prizemlje)</p> <p>OKRUGLI STOL: Kad počinje hrvatska povijest?</p>	<p>7. listopada (petak): 13:30 – 15:00</p> <p>Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi)</p> <p>Učionica Klasične filologije (3.kat)</p> <p>OKRUGLI STOL: Hrvatska historiografija (2010. – 2015.)</p>

SUDIONICI I NASLOVI IZLAGANJA U SEKCIJAMA

ARHIVI/ARHIVISTIKA I MUZEJI/MUZEOLOGIJA

Moderatorica: dr. sc. Lovorka Čoralić

5. listopada (srijeda) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Arheologije (prizemlje)

ARHIVI

FILIP NOVOSEL, Arhivsko gradivo za proučavanje urbane povijesti dalmatinskih gradova u vrijeme mletačke uprave: primjer Zadra u vrijeme Kandijskog rata

LOVORKA ČORALIĆ – NIKOLA MARKULIN, Bitka za Sinj 1715. godine u svjetlu arhivskog gradiva

RADOSLAV ZARADIĆ, Valorizacija arhivskih izvora XXI. stoljeća

MUZEJI

JELENA BALOG VOJAK, Muzej kao *lieux de mémoire* ili mjesto sjećanja na rat kao element sukoba i krize: primjer Hrvatskog povijesnog muzeja u Zagrebu

DEJAN ZADRO, Ćiro Truhelka – sveučilišne godine (1882.–1885.) i dolazak na mjesto kustosa budućeg Zemaljskog muzeja za Bosnu i Hercegovinu (1886.)

DUBRAVKA PEIĆ ČALDAROVIĆ, Profesionalna solidarnost muzejskih djelatnika Kraljevine SHS/Jugoslavije u kriznom razdoblju prve polovice 20. stoljeća: primjer Hrvatskog narodnog muzeja

CRKVENA POVIJEST – KRIZE, SUKOBI I SOLIDARNOST U PERSPEKTIVI CRKVENE POVIJESTI (OD SREDNJEG VIJEKA DO SUVREMENOSTI)

Moderatori: prof. dr. sc. Slavko Slišковиć, dr. sc. Ana Biočić, doc. dr. sc. Marko Medved

ANTIKA I SREDNJI VIJEK

6. listopada (četvrtak) / 9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Povijesti umjetnosti (1. kat)

Moderator: prof. dr. sc. Slavko Slišковиć

VLATKA VUKELIĆ – SONJA KIRCHHOFFER, Utjecaj pogrebnih obreda na privatni prostor rimskog svijeta

MARKO PETRAK, Sukobi oko izbora biskupa. Povijesnopravni aspekti pisma pape Inocenta III. kaptolu sv. Anastazije (6. II. 1198.)

JUDIT GÁL, Između grada i kralja: izbor nadbiskupa u Splitu u kontekstu vladavine dinastije Arpadovića

IGOR RAZUM, „Obedientiam vel reverentiam audeat exhibere”: uloga papinstva i biskupa u građanskom ratu kralja Emerika i hercega Andrije

SILVIJA PISK, Pavlinski samostan Blažene Djevice Marije na Gariću i predstavnici crkvenih institucija u Zagrebačkoj biskupiji: sukobi i solidarnost

MIŠO PETROVIĆ, Uloga biskupa Pavla Horvata i napuljskih Anžuvinca u protudvorskom pokretu (1382.–1395.)

SUZANA MILJAN, Od Konstance do Basela. Crkva, kralj i slavonsko plemstvo u husitskim ratovima

RANI NOVI VIJEK I MODERNO DOBA

6. listopada (četvrtak) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Povijesti umjetnosti (1. kat)

Moderatorica: dr. sc. Ana Biočić

MAJA ĆUTIĆ GORUP, Suradnici uraške tiskare iz Pazinske knežije

DUBRAVKA BOŽIĆ BOGOVIĆ, Međuvjerski odnosi u istočnoj Hrvatskoj u vrijeme ratnih sukoba između Habsburške Monarhije i Osmanskog Carstva krajem 17. i početkom 18. stoljeća

ANA BIOČIĆ, Solidarnost katoličkih svećenika saborskih zastupnika u sazivu Sabora 1868./1871.

MARINO MARTINČEVIĆ, Stoljeće benediktinskog samostana sv. Ivana Krstitelja u Dajli

FRANJO VELČIĆ, Napetosti između Hrvata i Talijana na Lošinju s obzirom na glagoljicu i staroslavenski jezik u liturgiji na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće

MONICA PRIANTE, Biskup Strossmayer na odru: javna upotreba nekrologa i pogrebnih rituala u izgradnji kulta ličnosti

DVADESETO STOLJEĆE

7. listopada (petak) / 9:30 – 13:30

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Filozofije (2. kat)

Moderator: doc. dr. sc. Marko Medved

DANIEL PATAFTA, Od reforme do raskola – geneza starokatolicizma u Hrvatskoj

STIPAN TROGRLIĆ, Tršćansko-koparski biskup Luigi Fogar (1923.–1936.) i solidarnost sa „slavenskom“ manjinom

MARKO MEDVED, Crkvena povijest Rijeke tijekom talijanskog fašizma: kriza višenacionalne sredine i njezini historiografski izazovi

BOŽIDAR NAGY, Podjele i sporenja u Hrvatskom katoličkom pokretu od 1917. do 1945. godine

VERONIKA MILA POPIĆ, „U ime naroda“ protiv „služenja Bogu i narodu“: represija komunističke vlasti 1945.–1952. i transformacija poslanja djelatne solidarnosti s narodom – primjer Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog – Zagreb

GYÖRGY LUKÁCS, Alojzije Stepinac i Jozsef Mindszenty – razlike i sličnosti kroz perspektivu odnosa s komunističkim vlastima

SLAĐANA JOSIPOVIĆ BATOREK, Između sukoba i suradnje: đakovački biskupi Antun Akšamović i Stjepan Bauerlein i njihova uloga u crkveno-državnim odnosima nakon 1945. godine

PETAR VRANKIĆ, Koncilski i postkoncilski sukobi u Crkvi kod Hrvata 1962.–1991. godine

IVAN ARMANDA, Unutarcrkveni sukobi oko ponovne uspostave Splitske metropolije u XX. stoljeću

SLAVKO SLIŠKOVIĆ, Ugovori Svete Stolice i Republike Hrvatske: primjer solidarnosti ili izvor sukoba?

DEMOGRAFSKA I SOCIJALNA POVIJEST

Moderator: doc. dr. sc. Nikola Anušić

5. listopada (srijeda) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Klasične filologije (3. kat)

CASTILIA MANEA-GRGIN, Leonardo Fioravanti i sukob starosjedilaca i Bolonjaca došljaka u Puljštini (1560.–1567.)

DANIJELA DOBLANOVIĆ, Demografske krize u mletačkome dijelu Istre u 17. i 18. stoljeću

BORIS SULJAGIĆ, Solidarnost prema izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine u vrijeme bosansko-hercegovačkog ustanka 1875.–1878. godine: kakva i kolika pomoć i doprinos stanovništva Banske Hrvatske

RADOSLAV ZARADIĆ, Imotski prosjaci i sinovi – društvena i ekonomska obilježja Imotskog kotara u XIX. st.

MARINKO MARIĆ, Povijesno-demografska slika hercegovačkih izbjeglica na području župe Lisac u Dubrovačkom primorju za vrijeme Hercegovačkog ustanka (1875.–1878.)

IVA MILOVAN DELIĆ, Španjolska gripa i javno zdravstvo 1918. – spomen mjera protiv španjolske gripe u zapisnicima Narodnih vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba

NIKOLINA ŠIMETIN ŠEGVIĆ, Društveno i stambeno pitanje u Zagrebu nakon dva svjetska rata kao pokazatelj suodnosa krize i solidarnosti

TOMISLAV BRANĐOLICA, Trideset godina uspona i padova: prema demografskoj povijesti Saveza komunista (1960.–1990.)

DUBROVNIK KROZ KRIZE, SUKOB I SOLIDARNOSTI

Moderator: dr. sc. Gordan Ravančić

6. listopada (četvrtak) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Filozofije (2. kat)

LUDWIG STEINDORFF, Grad kao zajednica solidarnosti: što povezuje gradove Lübeck i Dubrovnik?

IVICA PRLENDER, Dubrovnik i srednjovjekovna Srbija

DEJAN ZADRO, „Item, quod dictus rex expoliauit ecclesiam Ragusinam omnibus priuilegiis suis.“ Kako je Dubrovnik branio svoja prava u sporu s Barom sredinom XIII. stoljeća?

GORDAN RAVANČIĆ, Crna smrt 1348. godine u Dubrovniku – godina krize i solidarnosti?

NIKŠA VAREZIĆ, Solidarnost u doba krize: Rimski „kardinal protektor“ i Dubrovačka Republika tijekom velikih izazova 17. stoljeća

RINA KRALJ-BRASSARD, Iz praha i pepela: organizacija rada Hospitala milosrđa nakon potresa 1667. godine

NIKOLA SAMARDŽIĆ, Dubrovnik i zaleđe u Morejskom ratu: sukobi i solidarnost

MINELA FULURIJA VUČIĆ, Sudbina dubrovačkih redovnica nakon potresa 1667. godine

IRENA IPŠIĆ – IVANA LAZAREVIĆ, Liječnici i odnos države prema liječničkoj službi u Dubrovniku u 18. stoljeću

MARIJA BENIĆ PENAVALA, Utjecaj Velike ekonomske krize (1929.–1933.) na uslužne djelatnosti Dubrovnika

ENTANGLED HISTORIES IN THE UPPER ADRIATIC AREA

Moderatorica: dr. sc. Francesca Rolandi

7. listopada (petak) / 9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Arheologije (prizemlje)

DIEGO HAN, Propaganda etničkog sukoba i solidarnost bijede. Fenomen razbojništva u središnje-zapadnoj Istri nakon Prvog svjetskog rata

MARCO ABRAM, “Utvrdna bratstva i jedinstva”. Politika identiteta u poslijeratnoj Rijeci

MILA ORLIĆ, Javni diskursi, kontroverzne interpretacije i problem nacionalnih historiografija na sjevernojadranskom prostoru

FRANCESCA ROLANDI, Jugoslavenski tražitelji azila i pitanje naseljavanja. Studija slučaja Trsta

GOSPODARSKA POVIJEST I POVIJEST OKOLIŠA

Moderator: prof. dr. sc. Hrvoje Petrić

5. listopada (srijeda) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (zgrada Rektorata na rivi) / Dvorana za poslijediplomske studije (PDS) (2. kat)

BRANIMIR BRGLES, Agrarna proizvodnja i društveni nemiri u drugoj polovici 16. stoljeća

HRVOJE PETRIĆ, Poplave rijeke Drave od kraja 17. do sredine 19. stoljeća

DUBRAVKA MLINARIĆ – DRAGO ŽUPARIĆ-ILJIĆ, Ranonovovjekovna melioracija Vranskog jezera i protomodernе ekološke migracije: ekonomski i ekološki uspjeh ili promašaj?

HRVOJE PAVIĆ, Uzroci financijskog sloma Čepinskog vlastelinstva

MIHAEL SUČIĆ, Između motike i mača – bune na području valpovačkog vlastelinstva u prvoj polovici 18. stoljeća

ROBERT SKENDEROVIĆ, Interpelacije zastupnika u Saboru Trojedne kraljevine o sukobima seljaka i vlastelina oko šuma 1860-ih godina

HRVOJE VOLNER, Agrarne krize, reforme i politike oprosta seljačkih dugova (primjer Slavonije)

TOMISLAV ANIĆ, Pobjediti krizu: milom ili silom – moralno i materijalno nagrađivanje radništva nakon Drugoga svjetskog rata

MIRJANA KOS, Hotelski objekti u ratnim okolnostima – primjer Opatije

IVAN ŽAGAR, Stvaranje masovnog turizma u Istri od 1946. do 1960. godine

HRVATSKO I EUROPSKO SREDNJOVJEKOVLJE

Moderator: prof. dr. sc. Borislav Grgin

5. listopada (srijeda) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Filozofije (2. kat)

HRVOJE GRAČANIN, Nasilje u Kasiodorovim *Variae*

JOSIP PAVIĆ, Porodajne muke – sukobi koji prate formiranje dalmatinskih komuna u 13. stoljeću

MATEA LAGINJA, Crna smrt u Dalmaciji i Italiji kroz prizmu narativnih izvora

OZREN KOSANOVIĆ, Službenici knezova Krčkih u Vinodolu (13.–15. stoljeće)

MIROSLAV POSARIĆ, Grad i crkva u kasnosrednjovjekovnoj Puli. Odnosi komunalnih i crkvenih institucija u ogledalu statuta i isprava

EMIR O. FILIPOVIĆ, O aragonskom viteškom redu Pojasa i vaze u Bosni

ROBERT HOLJEVAC, Bosna i Stjepan Tomašević u svjetlu osmansko-islamske ekspanzije na Balkan

- IVAN MAJNARIĆ, Srodstvo, rod, genus u 14. stoljeću – identitetska slojevitost “novog doba”
- NEVEN ISAILOVIĆ, Nova saznanja o nižem plemstvu i vlasima u Kliškom i Cetinskom komitatu u kasnom srednjem vijeku
- TOMISLAV MATIĆ, Svadljiva obitelj: sukobi među plemićima od Sredne u prvoj polovici 15. stoljeća
- MERI KUNČIĆ, Procvat društvene solidarnosti u kasnosrednjovjekovnoj rapskoj komuni – djelovanje tri rapska hospotala
- BORISLAV GRGIN, Krize, sukobi i solidarnost – Venecija i srednjovjekovna Hrvatska krajem 15. i početkom 16. stoljeća
- NIKOLINA ANTONIĆ, Plemenita općina turopoljska – primjeri sukoba i solidarnosti kroz stoljeća

JADRANSKE KRIZE U SREDNJEM I RANOM NOVOM VIJEKU I SOLIDARNOST U PROPAGANDI I PRAKSI

Moderator: prof. dr. sc. Neven Budak

6. listopada (četvrtak) / 9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Dvorana Citadela

- TRPIMIR VEDRIŠ, Političke krize i kult svetaca gradskih zaštitnika u srednjovjekovnome Zadru
- ZRINKA NIKOLIĆ JAKUS, Obiteljska solidarnost u vremenima krize – primjeri iz srednjovjekovnog Zadra sredinom XIV. stoljeća
- LUKA ŠPOLJARIĆ, Protuosmanski pohod 1472. godine i politika međugotske solidarnosti
- DOMAGOJ MADUNIĆ, Ratni zarobljenici: sužanjstvo i otkup na mletačko-osmanskoj granici u Dalmaciji tijekom Kandijskog rata
- LOVRO KUNČEVIĆ, Solidarnost u sjeni kataklizme? Dubrovački patricijat i njegovi podanici tijekom velikog potresa 1667. godine

KRIZE I INSTITUCIJE

Moderator: prof. dr. sc. Dalibor Čepulo

7. listopada (petak) / 9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru (zgrada Rektorata na rivi) / Dvorana za poslijediplomske studije (PDS) (2. kat)

- MLADEN ANČIĆ, Indigenat Hrvatskog Kraljevstva u svjetlu kasnosrednjovjekovnih kriza
- DALIBOR ČEPULO, Mažuranićeve reforme i izgradnja nacije
- IVAN KOSNICA, Problem lojalnosti državljana u Hrvatskoj i Slavoniji za vrijeme Prvog svjetskog rata

DUNJA PASTOVIĆ, Obustava porotnog suđenja u Istri i Dalmaciji u izvanrednim okolnostima od 1873. do 1918. godine

FILIP HAMERŠAK, Junačka smrt u tuđini – reforma javnih matrica u Hrvatskoj i Slavoniji za Prvoga svjetskog rata

STJEPAN MATKOVIĆ, Pravo umjesto sile: hrvatska elita, paneuropejstvo i ideje Društva naroda

MEDIJI, POVIJEST, KULTURA

Moderatorica: doc. dr. sc. Magdalena Najbar-Agičić

6. listopada (četvrtak) / 9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Anglistike (3. kat)

FILIP ŠIMETIN ŠEGVIĆ, *Fin de siècle* društvo, kultura i kriza: primjeri iz kulturnog života Zagreba u doba bana Khuena-Héderváryja

SLAVEN KALE, Pravaški tisak o Poljacima (1867.–1895.) / solidarnost ili kritika

MARKO LOVRIĆ, Razvoj i uloga filma u Hrvatskoj tijekom Prvog svjetskog rata

IVANKA KUIĆ, Medijska političko-ideološka slika Splita: od 1930-ih godina do raspada Kraljevine Jugoslavije

IVAN PEKLIĆ, Sukob Miroslava Krležje i Josipa Bacha u povijesnom kontekstu

IVANA KUCHAR – DRAŽEN NEMET, Povijest i fikcija – prikaz borbe za ugarsko-hrvatsko prijestolje (1490.–1491.) u romanu *Gordana* Marije Jurić Zagorke

ŽELJKO KRUŠELJ, Sukob *Poleta* i *Danasa*: uloga tiskovina u razračunavanju hrvatskih političkih elita u kasnome socijalizmu

ŽELJKO KARAULA, „Između razumijevanja, reakcije i šutnje“. Kriza na Kosovu (1985.–1990.) i hrvatska javnost

„NE ZBOG POJEDINCA, NEGO ZBOG ZAJEDNICE“. JAVNI OBLICI SOLIDARNOSTI U HRVATSKOM DRUŠTVU 1918.–1941. GODINE

Moderatorica: dr. sc. Suzana Leček

6. listopada (četvrtak) / 9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Mala dvorana Povijesti

SUZANA LEČEK, „Narod sami sebi“. Seljačka sloga kao dobrotvorna udruga (1925.–1941.)

IVICA ŠUTE, „Biti Hrvat i biti solidaran“. Odnos Hrvatske seljačke stranke prema pasivnim krajevima između dva svjetska rata

ZDRAVKA JELASKA MARIJAN, Split u doba Velike gospodarske krize: teškoće i solidarnost

STIPICA GRGIĆ, „Žene trebaju biti solidarne“. Planirana otpuštanja žena iz državne službe u Kraljevini Jugoslaviji 1934. godine

JASENKA KRANJČEVIĆ, Organizirana obnova izgorjelih sela kao oblik društvene solidarnosti
IVAN HRSTIĆ, „Dar slobodi“. Solidarnost stanovništva Dalmacije s istočnojadranskim krajevima okupiranim nakon Prvoga svjetskog rata

POMOĆNE POVIJESNE ZNANOSTI I PRAKSA ISTRAŽIVANJA VRELA

Moderatorica: prof. dr. sc. Mirjana Matijević Sokol

7. listopada (petak) / 9:00 – 11:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Klasične filologije (3.kat)

JELENA MAROHNIC, Revizija čitanja i reinterpretacija antroponimije isejskog grčkog natpisa (Brunšmid br. 12)

MIRJANA MATIJEVIĆ SOKOL – TOMISLAV GALOVIĆ, *Evangeliarium Spalatense* (Split-ski evanglijar) / priprema kritičkog izdanja i egdotička rješenja

BRUNA KUNTIĆ-MAKVIĆ, Egdotika povjesničarskih spisa hrvatskih latinista: 1. Načela, izgled teksta i ovjera izvora

ANTE BIRIN, Zajednica stanovanja (*societas mansionis*) u srednjovjekovnom Šibeniku

TONIJA ANDRIĆ, O nekim oblicima pučanske solidarnosti u kasnosrednjovjekovnom Splitu

FILIP GALOVIĆ, Iz onomastičkog korpusa otoka Šolte

ŽELJKO HEIMER, Suvremeni hrvatski heraldički blazon

POVIJEST XIX. STOLJEĆA

Moderator: prof. dr. sc. Ante Bralić

5. listopada (srijeda) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Mala dvorana Povijesti

DAMIR STANIĆ, Zbrinjavanje bosanskih prebjega na području Slunjske krajiške pukovnije 1852. godine

ŽELJKO HOLJEVAC, „Bojimo li se Magjarah ili da jim zavidimo?“. Prožimanja, prijepori i solidarnost u hrvatsko-mađarskim odnosima 1860-ih godina

TADO ORŠOLIĆ, Austrougarsko zaposjedanje Bosne i Hercegovine 1878. godine: primjer „solidarne“ uspostave režima

ANTONI CETNAROWICZ, Parlamentarna djelatnost Stefana Mitrova Ljubiše u Carevin-skom vijeću u Beču

MATEO BRATANIĆ, Kriza i posljedice sloma jedrenjačkog brodarstva na istočnoj obali Jadrana u drugoj polovici 19. stoljeća

SVETLOZAR ELDAROV, Srpsko-bugarski rat i Hrvati

VERICA JOSIMOVSKA, Hrvatski liječnici kao dio balkanske solidarnosti u vrijeme Balkanskih ratova i „bregalničke epidemije“ 1913. godine

NIKŠA MINIĆ, Hrvati i Slovenci Istre za „ranjenu braću na Balkanu“: prikupljanje financijske i materijalne pomoći za ranjenike balkanskih ratova

POVIJEST XX. STOLJEĆA

**Moderatori: prof. dr. sc. Ivica Šute, dr. sc. Vladimir Geiger,
dr. sc. Marica Karakaš Obradov**

MEĐURATNO RAZDOBLJE (1918.–1939./1941.)

Moderator: prof. dr. sc. Ivica Šute

5. listopada (srijeda) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Velika dvorana Povijesti

ZLATA ŽIVAKOVIĆ-KERŽE, Panonski dio Hrvatske u prolazu kroz krizno razdoblje između dva velika rata

IVANA ŠUBIC KOVAČEVIĆ, Odnos zagrebačkog oporbenog političkog tiska prema krizama vlada u Kraljevini SHS-a

ANTE GVERIĆ, Hrvatsko-talijanski odnosi u Zadru u vrijeme raspada Austro-Ugarske Monarhije i talijanske okupacije (1918.–1920.)

MARIJAN BULJAN, Sukobi u splitskom Općinskom vijeću od 1918. do 1929. godine

ŽELJKO DUGAC, Istraživanje, medicina i kriza: Gradski dječji ambulatorij u Zagrebu i problem prehrane gradske sirotinje za vrijeme gospodarske krize 1930-ih

PAULINA RADONIĆ VRANJKOVIĆ, Kriza u Hrvatskoj seljačkoj stranci 1926. godine

STELLA FATOVIĆ-FERENČIĆ – SLAVEN KALE, Forenzička istraživanja i projekti američke faze djelovanja Eduarda Miloslavića (1921.–1934.)

JELENA BOROŠAK-MARIJANOVIĆ, Savez sokola Kraljevine Jugoslavije – hrvatski pogled

TONKO BARČOT, Od suradnje do sukoba – sokolski pokret i Katolička crkva na otoku Korčuli

BARBARA RIMAN, Solidarnosti i potporni elementi među članstvom slovenskih društava na prostoru današnje Hrvatske u prvoj polovici 20. stoljeća

DRUGI SVJETSKI RAT (1939.–1945.)

Moderator: dr. sc. Vladimir Geiger

6. listopada (četvrtak) / 9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Velika dvorana Povijesti

STIPE KLJAIĆ, Od Kvaternika do Pavelića: Hrvatska pravoslavna crkva i hrvatski nacionalizam

LOVRO KRALJ, Ustaška politika etničkog čišćenja: odnos između državno-organiziranog i divljeg etničkog čišćenja u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj tijekom 1941. godine

GORAN HUTINEC, „Konzervativni“ odgovor na krizu NDH – saborska predstavka poglavniku Paveliću 1942. godine

IRINA OGNJANOVA, Katolička crkva i ustaški režim u Hrvatskoj (1941.–1945.)

PETAR BAGARIĆ, Sukobi i solidarnost za vrijeme talijanske okupacije (1941.–1943.)

ANTE DELIĆ, Slučaj generala Ante Moškova 1945.–1946.

MARICA KARAKAŠ OBRADOV, Solidarnost prema migrantima (izbjeglicama, iseljenicima, prognanicima i kolonistima) tijekom Drugoga svjetskog rata

POSLIJERATNO RAZDOBLJE

Moderatorica: dr. sc. Marica Karakaš Obradov

6. listopada (četvrtak) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Velika dvorana Povijesti

VLADIMIR GEIGER, Solidarnost slavonskog stanovništva prema domaćim Nijemcima (Švabama) interniranim u logore (1945.–1947.)

LIDIJA BENCETIĆ, Tršćanska kriza u karikaturi zagrebačkog *Vjesnika* (1945.–1954.)

MARTIN PREVIŠIĆ, Razbijanje solidarnosti u logorima i zatvorima za ibeovce putem fiktivne kažnjeničke samouprave

PETAR KERŽE – ZLATA ŽIVAKOVIĆ-KERŽE, “Obračun” s predratnim ustrojem (Promjene i preimenovanja sportskih klubova nakon 1945.)

GORAN KOROV, Prilog uvidu u problematiku odnosa Jugoslavije s pojedinim afričkim državama u periodu dekolonizacije

TATJANA ŠARIĆ, Bijeg na Zapad – ilegalna emigracija iz poslijeratne Jugoslavije / Hrvatske

JOSIP MIHALJEVIĆ, Solidarnost građana Jugoslavije s narodom Čehoslovačke 1968.

TOMISLAV BRANĐOLICA, Povijest u detalju: mikrohistorijska bilješka o Savezu komunista u Susedgradu 1977.

VEDRAN STANIĆ, Studentski protesti u Zagrebu 1968. i 1971. – izraz nezadovoljstva stanjem u društvu

MARIYANA STAMOVA, Hrvatsko proljeće – predznak krize u SFRJ

ALBERT BING, Raspad Jugoslavije i (re)afirmacija regionalizma: slučaj Istre

POVIJEST, KRIZE I MIGRACIJE 21. STOLJEĆA

Moderatorica: dr. sc. Rebeka Mesarić Žabčić

6. listopada (četvrtak) / 11:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Arheologije (prizemlje)

ZDRAVKA ZLODI, Rusko-ukrajinski sporazumi i sukobi u svjetlu povijesnih prožimanja

ANTE BRALIĆ, Ukrajinska kriza (2013.–2015.)

REBEKA MESARIĆ ŽABČIĆ – MAGDALENA VRBANEC, Migracije stanovništva na Mediteranu

KREŠIMIR BUŠIĆ, Povijesni okvir pri istraživanju manjinskoga položaja Hrvata u Bačkoj (AP Vojvodini) i Srba u Hrvatskoj

POVIJEST ŠKOLSTVA I OBRAZOVANJA

Moderatorica: dr. sc. Vlasta Švooger

6. listopada (četvrtak) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Dvorana Citadela

SONJA GAČINA ŠKALAMERA, Učiteljska zadruga (1865.–1891.) / najstarija učiteljska udruga u Hrvatskoj

DANKA RADIĆ, Zaklada Andreis za školovanje siromašnih dalmatinskih plemića

MISLAV GREGL, Zagrebačka Kraljevska akademija znanosti u doba rata 1809. godine

IVANA HORBEC, Obrazovanjem protiv političkih konflikata. Podučavanje javnom pravu na habsburškim visokim školama 18. stoljeća

BRANKO OSTAJMER, Učiteljstvo Banske Hrvatske u vihoru Velikoga rata

TEODORA SHEK BRNARDIĆ, Školovanje habsburških časnika u akademiji u Bečkom Novom Mjestu: reforme u doba uprave grofa Franza Josepha Kinskog (1779.–1805.)

VLASTA ŠVOGER, Revolucionarna previranja 1848.–1849.: poticaj za promjene u hrvatskom školstvu

MILAN VRBANUS, Otpori, sukobi i doprinosi organiziranju školstva u Slavoniji u 18. i prvim desetljećima 19. stoljeća

SERGEJ FILIPOVIĆ, Štrajk solidarnosti učenika osječke Velike gimnazije iz 1912. godine

DINKO ŽUPAN, Solidarnost, donacije i socijalno ugroženi učenici. „Đačka menza“ u Osijeku (1920.–1930.)

VANNI D'ALESSIO, Talijansko školstvo u Rijeci u vrijeme Jugoslavije i mobilnost identiteta

POVIJEST ZNANOSTI, HISTORIOGRAFIJA I METODOLOGIJA

Moderatori: prof. dr. sc. Željko Dugac i prof. dr. sc. Damir Agičić

7. listopada (petak) / 9:30 – 13:30

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Velika dvorana Povijesti

ZLATKO ĐUKIĆ, O nekim elementima medicine na prostoru starog Istoka i istočnog Sredozemlja

JOSIP PARAT, Antički svijet i posttraumatski stresni poremećaj: primjeri iz historiografije

SNJEŽANA PAUŠEK-BAŽDAR, Kristozofija u djelima istarskih alkemičara nakon zabrane alkemije pape Ivana XXII. iz 1317. godine

ŽARKO DADIĆ, Nikola Gučetić na razmeđu platonizma i aristotelizma u 16. stoljeću

MARIJANA BORIĆ, Razlike i sukobi dvaju pristupa i koncepcija u istraživanju prirode

VANJA FLEGAR, Pogledi i dvojbe o novoj slici svijeta 16. stoljeća

BOJAN MAROTTI, Markovićeve rukopisne „Etika“

VEDRAN DUANČIĆ, Rast u vrijeme krize: institucionalni i ideološki preustroj prirodnih znanosti u Hrvatskoj i Jugoslaviji nakon 1945. godine

***

STIPE KUTLEŠA, Noviji doprinosi istraživanju povijesti znanosti u Hrvata

LUKA PEJIĆ, Kulturalna povijest revolucionarnog terorizma anarhističkog pokreta (1886.–1939.)

ANTOANETA BALCHEVA, Ilirski ideologem i bugarska romantična historiografija

DANIJELO VOJAK, Ipak se kreće ili novija znanstvena istraživanja o stradanju Roma u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj

BRANIMIR JANKOVIĆ – STEFAN TRESKANICA, Osuđen zbog „narodne pomoći“: povjesničar Držislav Švob (1907.–1945.)

POVIJEST ŽENA I OBITELJI

Moderatorica: doc. dr. sc. Ida Ograjšek Gorenjak

6. listopada (četvrtak) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Mala dvorana Povijesti

MARIJA KARBIĆ, Rođačka solidarnost i sukobi među srodnicima i plemićki rodovi u istočnom dijelu savsko-dravskog međurječja

MARIJA MOGOROVIĆ CRLJENKO, Sukobi i solidarnost u (izvan)bračnim odnosima (Istra od kraja 15. do sredine 17. st.)

DANIJELA DUVNJAK, Stjepan Radić o ljubavi, braku, obitelji i položaju žene u pismima Mariji Dvořák u razdoblju od 1894. do 1898. godine

KRISTINA PULJIZEVIĆ, Krize, sukobi i solidarnost na ženskom tržištu rada u Dubrovniku tijekom 19. i početkom 20. stoljeća

MIRELA KREŠIĆ, Izvanbračne udovice i djeca poginulih hrvatskih vojnika u Prvom svjetskom ratu

IDA OGRAJŠEK GORENJAK, „Zašto sam se udala?“ – kriza braka u međuraću

DIJANA DIJANIĆ, Žensko pitanje i solidarnost

ZRINKA ERENT-SUNKO, Ostavština pravnih sustava soc/komunističkih zemalja u pitanjima vezanim za status žena. Pravna regulativa druge polovice 20. st. i njene posljedice

PRAKSE OBLIKOVANJA SOCIJALISTIČKOGA ČOVJEKA

Moderator: doc. dr. sc. Igor Duda

5. listopada (srijeda) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Dvorana Citadela

IGOR DUDA, Solidarnost kao vrлина dobroga jugoslavenskog pionira

LADA DURAKOVIĆ, Estetski odgoj – preduvjet za sretan i čovjeka dostojan život: glazbena nastava u osnovnim školama u Hrvatskoj (1945.–1960.)

ANDREA MATOŠEVIĆ, Antropološki pristup moralnoj ekonomiji udarništva

BORIS KOROMAN, Od informacije i agitacije do kritike samoupravljanja i korporativnog tiska: pogled na uređivačke politike časopisa tvornica i poduzeća u socijalizmu

TEODORA FONOVIĆ CVIJANOVIĆ – VANESSA VITKOVIĆ MARČETA, Jezik istarske periodike u drugoj polovici 20. stoljeća

MAGDALENA NAJBAR-AGIČIĆ, Od pravovjernosti do disidentstva – preobrazbe *Naprijeda*

ANITA BUHIN, „Kako stvoriti specifičnu jugoslavensku zabavnu emisiju?“ Počeci televizijskog programiranja u socijalističkoj Jugoslaviji

IGOR STANIĆ, Radnici i samoupravljanje u brodogradilištu Uljanik 1960-ih

MARIJANA MARINOVIĆ, Dijalektičko-materijalistička gnoseologija u temeljima obrazovnog sustava samoupravne Jugoslavije

PRAVNA POVIJEST

Moderatorica: prof. dr. sc. Vilma Pezelj

6. listopada (četvrtak) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Klasične filologije (3. kat)

ŽELJKO RADIĆ, O krizi stabilnosti u ranim komunalnim društvima i o upravi kao čimbeniku njihova prevladavanja

VILMA PEZELJ, Bratovštine kao izraz društvene solidarnosti u srednjovjekovnim dalmatinskim komunama

MARIJA ŠTAMBUK ŠUNJIĆ, Neka pitanja krize morala u srednjovjekovnim dalmatinskim komunama

KRISTINA JUDAŠ, Izgon iz kasnosrednjovjekovnog grada – primjer zagrebačkog Gradeca (1450.–1480.)

STELLA FATOVIĆ-FERENČIĆ – MARTIN KUCHAR, Odrednice razvoja sudsko-medicinskog vještačenja u Hrvatskoj u drugoj polovini 19. i početkom 20. stoljeća

BUDISLAV VUKAS, ml. – ANDREA ROKNIĆ BEŽANIĆ, Poslijeratni položaj istarskog svećenstva – saveznici ili mučenici (povijesna i pravna razmatranja)

ŽELJKO BARTULOVIĆ – JURAJ PLAZONIĆ, Iz rada Kotarskog narodnog odbora Zadar 1946.–1948.

PRVI SVJETSKI RAT (1914.–1918.) I PORAĆE

Moderator: prof. dr. sc. Drago Roksandić

7. listopada (petak) / 9:30 – 13:30

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Dvorana Citadela

NIKOLA ANUŠIĆ, Kriza klasičnog liberalizma i Prvi svjetski rat

MARKO VUKIČEVIĆ, Patriotizam iskorišten za financiranje rata: ratni zajmovi Austro-Ugarske Monarhije

SMILJANA LAZIĆ MARINKOVIĆ, „Kad će se vratiti tatica s bojnog polja?“

MIHOVIL DABO, „Ein wahrer Kreuzweg“. Problematika ratnih bjegunaca na sjednicama austrijskog Carevinskog vijeća

DRAGO ROKSANDIĆ – IVANA CVIJOVIĆ JAVORINA, Profesori Filozofičko-historičkog odjela Mudroslovnog fakulteta Sveučilišta Franje Josipa I. u Prvom svjetskom ratu

BORIS KUKIĆ, Organizacija i djelovanje „Kraljevske zemaljske ortopedske bolnice“, invalidske škole i ortopedske radionice u Zagrebu tijekom Prvoga svjetskoga rata i poraća

TOMISLAV BOGDANOVIĆ, Bolnica Crvenog križa u Križevcima – primjer solidarnosti u Prvome svjetskom ratu

LIDIJA BARIŠIĆ BOGIŠIĆ, Ferijalna kolonija na Pajzošu – primjer angažmana hrvatskog plemstva u zbrinjavanju gladne djece u Prvom svjetskom ratu

LJILJANA DOBROVŠAK – VIJOLETA HERMAN KAURIĆ, „Židovke dobrotvorke“. Uloga ženskih članova židovskih obitelji za vrijeme Prvog svjetskog rata

SANDA KOČEVAR, Kako su preživjeli? Iskazi (ne)solidarnosti gradske uprave grada Karlovca i njegovih građana u Prvom svjetskom ratu

ŽELJKO MARTAN, „Vrijeme velikih buna, užasnih dana i uzburjanih seljaka“: nemiri u sjeverozapadnoj Hrvatskoj potkraj Prvog svjetskog rata

SAMANTA PARONIĆ, Životni uvjeti južnoistarskih žitelja 1914.–1918.: od evakuacije do logora

MILAN RADOŠEVIĆ, Djeca u vihoru Velikog rata: pulski slučaj 1918. godine

SANJA REITER, Zadar i okolica nakon završetka Prvog svjetskog rata

RANI NOVI VIJEK

Moderator: prof. dr. sc. Željko Holjevac

6. listopada (četvrtak) / 9:30 – 13:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Filozofije (2. kat)

MILORAD PAVIĆ, Zbivanja na Jadranu kao odraz lokalne i regionalne geopolitičke situacije tijekom 16. i 17. stoljeća

TEA PERINČIĆ, Pregovarati prije, za vrijeme i nakon sukoba: mletačka diplomacija na dalmatinskoj granici u ranom novom vijeku

IVA MANDUŠIĆ, Djelovanje Jurja Draškovića (1525.–1587.) u vjerskim, vojnim i političkim sukobima i krizama u drugoj polovici 16. stoljeća

ANĐELKO VLAŠIĆ, Kriza Osmanskog Carstva u 17. stoljeću i njezin odraz u hrvatskim zemljama

KRISTIJAN JURAN, Grad u krizi: ratna svakodnevica i kužna epidemija u Šibeniku sredinom 17. stoljeća

FANI CELIO CEGA, Rasvjetljavanje svakodnevice 17./18. stoljeća temeljem inventara

MARKO RIMAC, Zaboravljeni slučaj Čitluka/Gabele pod mletačkom vlasti u svjetlu jedne zdravstvene i logističke krize 1715. godine

VALENTINA JANKOVIĆ, „Ponizen sin moje drage gospe majke do groba“ – sudbina posljednjeg Chernkoczyja u okružju habsburško-osmanskoga rata 1716.–1718. godine

DRAGICA ČEČ, Kriza opstanka iz 1752. godine

DANIJEL VOJAK – NEVEN KOVAČEV, Asimilacijska reformska terezijanska i jozefinska politika prema Romima na hrvatskim područjima u drugoj polovini XVIII. stoljeća

UGROZA I OBRANA ČASTI U SREDNJEM I RANOM NOVOM VIJEKU

Moderator: dr. sc. Robert Kurelić

7. listopada (petak) / 9:30 – 11:30

Sveučilište u Zadru - zgrada Doma hrvatske mladeži (DHM) / Mala dvorana Povijesti

MAURIZIO LEVAK, U obrani časti i društvenoga položaja: primjer s Rižanskoga sabora

MARKO ŠARIĆ, Istarski Vlasi na Tromeđi: povratne migracije i nestabilna podaništva na imperijalnom višegraničju u Hrvatskoj u XVI. stoljeću

IVAN JURKOVIĆ, „Ne bez silne neugode po moj ponos“ – ugroza i obrana časti u govoru Bernardina Frankapana pred njemačkim staležima (1522.)

ROBERT KURELIĆ, Između obitelji i visoke politike – uloga časti u društveno-političkom životu visokog plemstva u kasnom srednjem vijeku

VOJNA POVIJEST I DOMOVINSKI RAT

Moderator: dr. sc. Ivica Lučić

6. listopada (četvrtak) / 9:30 – 11:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Arheologije (prizemlje)

IVICA LUČIĆ, O uzrocima hrvatsko-muslimanskog političkog sukoba i rata iz 1993. godine

MARKO KEVO, Stanje u Srpskoj oblasti Slavonija, Baranja i Zapadni Srem u izvještajima Komande 11. korpusa Glavnog štabu Srpske vojske Krajine tijekom 1993. i 1994. godine

JOSIP JAGODAR, Slavonski Kobaš u vrijeme Domovinskog rata (1991.–1995.)

JULIJA BARUNČIĆ PLETIKOSIĆ – ŽELJKA KRIŽE, Međunarodni aspekt inicijativa ženskih mirovnih pokreta u Hrvatskoj tijekom Domovinskog rata

MATIJA KALČIĆ, S ratišta na ratište – Prognaničko naselje Gaza

***

STUDENTSKA SEKCIJA

Moderatori: Branko Kasalo, mag. hist. i Roko Sven Surać, mag. hist.

6. listopada (četvrtak) / 15:00 – 18:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Anglistike (3. kat)

ŠTEFAN ŠTIVIČIĆ, Sveučilište u Zadru / Migracijska kriza na razdjelnici stare povijesti i srednjega vijeka

TEA MIROSLAVIĆ, Sveučilište u Zagrebu / Vjerska (ne)tolerancija kao čimbenik dubrovačkog identiteta

MARKO BRKLJAČIĆ, Sveučilište u Zadru / Sukobi i identitet na primjeru mletačko-osmanskih odnosa u ranom novom vijeku

MATE MILIĆ, Sveučilište u Zadru / Moralna kriza američkog Juga: uspostava sustava nejednakosti

IVAN GRKEŠ, Sveučilište u Zagrebu / “Narodnost će nas pohrišćaniti (...) i naniti stotinu drugih belaja”. Glagoljanje u Dalmaciji druge polovine 19. st.

KARMEN BABIĆ, Sveučilište u Zadru / Kriza francuske Treće Republike – Dreyfusova afera

ANDRIJANA PETRINA, Sveučilište u Zagrebu / Konkordat: kamen spoticanja u Kraljevini Jugoslaviji 1937. godine

LEA KASABAŠIĆ, Sveučilište u Zagrebu / Jednaki u paklu: odnos prema Židovima i Srbima u logoru Jasenovac

TONI ŠARE, Sveučilište u Zadru / Kriza nacionalnog identiteta u državama Bliskog istoka

LUCIJA BAKŠIĆ, Sveučilište u Zagrebu / Jusuf Mašković ugošćuje Thompsona – kulturna ironija ili povratak izvorima?

***

OKRUGLI STOL: KAD POČINJE HRVATSKA POVIJEST?

Moderatorice: prof. dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić i prof. dr. sc. Anamarija Kurilić

7. listopada (petak) / 11:00 – 13:30

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Arheologije (prizemlje)

OKRUGLI STOL: HRVATSKA HISTORIOGRAFIJA (2010.–2015.)

Moderator: doc. dr. sc. Tomislav Galović

7. listopada (petak) / 13:30 – 15:00

Sveučilište u Zadru (glavna zgrada na rivi) / Učionica Klasične filologije (3.kat)

Sudjeluju: IVAN MATIJEVIĆ (antika), TOMISLAV GALOVIĆ (srednji vijek), ŽELJKO HOLJEVAC (rani novi vijek), FILIP ŠIMETIN ŠEGVIĆ i NIKOLINA ŠIMETIN ŠEGVIĆ (1790.–1860.), STJEPAN MATKOVIĆ (1860.–1618.), MARICA KARAKAŠ OBRADOV (prva pol. 20. st.), TOMISLAV BRANDOLICA (druga pol. 20. st.)

PREDSTAVLJANJE KNJIGE

MITHAD KOZLIČIĆ – BRANKO KASALO, *Studij povijesti u Zadru 1956.–2016.*

5. listopada (srijeda) / 19 sati

Mjesto održavanja: Svečana dvorana Sveučilišta (2. kat)

Sudjeluju: STIJEPO OBAD, ANTE BRALIĆ, DAMIR AGIČIĆ, MITHAD KOZLIČIĆ, BRANKO KASALO

JAVNO PREDAVANJE

MIRJANA MATIJEVIĆ SOKOL, *Krstionica – Višeslav – Nin*

Moderator: doc. dr. sc. Tomislav Galović

6. listopada (četvrtak), Nin, župna crkva sv. Anselma, 19:00 sati

Organizirano razgledanje Zadra, istovremeno u tri grupe, s podgrupama ako se pokaže potreba. Termin će se odrediti naknadno i sudionici će biti obaviješteni.

- a) Antički Zadar, voditelji Anamarija Kurilić, Zrinka Serventi
- b) Srednjovjekovni Zadar, voditelji Serđo Dokoza, Mladen Ančić
- c) Austrijski Zadar, voditelj: Ante Bralić

(Sudionici će se prilikom registracije na kongresu trebati opredijeliti za grupu prema svome afinitetu. Ne mogu se izabrati dvije grupe jer će sva razgledavanja biti održana istovremeno.)

***

Svi sudionici kongresa moći će 5. i 6. listopada besplatno (s akreditacijskom karticom) posjetiti sljedeće muzeje:

- 1. Muzej stalne izložbe crkvene umjetnosti
- 2. Arheološki muzej
- 3. Crkvu sv. Donata
- 4. Muzej antičkog stakla

***

7. listopada (petak) / 18:30
Velika dvorana Povijesti (DHM)
Zatvaranje Kongresa

***

8. listopada (subota, Dan nezavisnosti)

Izlet: informacije i uplata

ANTE MANDIĆ, mag.turism.cult.

Voditelj turističke agencije VIA MAGNA

Poslovni centar Sveučilišta u Zadru d.o.o.

Ruđera Boškovića 5, 23000 Zadar

tel. 023/300-977 / mob. 099/300-0121

e-mail: viamagna@unizd.hr

PETI KONGRES
HVRATSKIH POVJESNIČARA

HRVATSKI NACIONALNI ODBOR ZA POVIJESNE ZNANOSTI
DRUŠTVO ZA HRVATSKU POVJESNICU
ODJEL ZA POVIJEST SVEUČILIŠTA U ZADRU